

Motion till riksdagen 2019/20:2454

av Emma Hult (MP)

Minska bostadssektorns klimatavtryck genom resurseffektiv användning av byggmaterial

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja initiativ till mer återbruk av byggmaterial och samtidigt sänka kostnader för nyproduktion och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige är idag i stort behov av att våga tänka djärvt för att få bukt med bostadskrisen och samtidigt minska sektorns klimatavtryck. Bygg- och fastighetssektorn är en bransch med stor klimatpåverkan och som idag beräknas stå för nästan en femtedel av de totala utsläppen av växthusgaser i Sverige.

Att också minska kostnaderna vid nyproduktion av bostäder är också en viktig och prioriterad åtgärd för att fler skall ha råd med en bostad. Med konkreta politiska lösningar kan vi både stimulera olika branscher kopplade till byggsektorn som människors möjlighet till att hitta hållbara alternativ.

Sveriges befolkning har växt med i genomsnitt 0,7 % per år under 2000-talet och i snabbare takt på senare tid. Statistiska centralbyrån (SCB) räknar med att befolkningen under kommande år växer med ungefär 150 000 personer per år. I slutet av 2018 uppgick befolkningen till 10,2 miljoner.¹

Befolkningsökningen leder till att fler bostäder behöver byggas för att möta den ökande efterfrågan. Under stora delar av 1990-talet följde byggnationstakten befolkningsutvecklingen, men på 2000-talet minskade bostadsbyggandet samtidigt som befolkningen ökade i snabbare takt. Detta har orsakat ett kraftigt bostadsunderskott på den svenska bostadsmarknaden.

¹ <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/sveriges-befolkning/>.

Antalet påbörjade bostäder minskar med 11 procent i år, då 49 000 bostäder påbörjas. Under 2020 beräknas byggandet minska med ytterligare 5 procent enligt Boverket. Då kommer 46 500 bostäder att påbörjas. Antalet färdigställda bostäder beräknas bli något under 60 000 i år. Nästa år färdigställs 57 000 bostäder. Det är ett rekordstort byggande, däremot är det under vad det långsiktiga behovet för den svenska bostadsmarknaden behöver.²

Mer resurseffektiv användning av byggmaterial

Flera statliga utredningar har undersökt hur det går att få en mer resurseffektiv användning av byggmaterial. Men vi ser också att det är viktigt att skapa incitament för att återvinna och återbruka byggmaterial även i nyproduktion av bostäder.

Branschorganisationen Byggmaterialhandlarna har tagit fram ett koncept som heter Byggpall. Detta är ett retursystem där man återbrukar och återvinner byggpallar från byggarbetsplatser. Det har avsevärt minskat mängden avfall och minskar också miljöbelastningen. Det har bidragit till ett halverat koldioxidutsläpp för byggpallar genom systemet, jämfört med om det istället enbart skulle tillverkas nya byggpallar. Om ett liknande system också skulle byggas upp för återbruk av byggmaterial skulle avsevärda miljövinster uppnås. Systemet bör utvecklas i samarbete med byggmaterialhandeln och deras kunder, så att det också säkerställs hög kvalitet i slutprodukten, d.v.s. bostäderna.

För att skapa ett incitament för branschen och för köparna att använda mer återvunnet och återbrukat byggmaterial bör vi närmare studera effekterna om ekonomisk styrning vid materialval vid nyproduktion. En av faktorerna där staten kan ge incitament till en högre användningsgrad av återbrukat byggmaterial är om det skulle kopplas till en rabatt på lagfartskostnader och pantbrev. Idag ligger kostnaderna på sammanlagt 3,5 % av byggkostnaden. En rimlig målbild kan då vara att 10 % av byggmaterialet i nyproduktion skall vara återbrukat eller återvunnet för att uppnå dessa skattefördelar. Skulle exempelvis en halvering av dessa kostnader ske 1,75 % så får man en lägre produktionskostnad samtidigt som också materialkostnaderna minskar då mängden återbrukat material ökar.

Vi behöver hitta nya lösningar för att lösa långvariga problem som vi i dagsläget inte rår på med gällande byggnormer och lagstiftning. Vi vill genom detta förslag främja initiativ till mer återbruk av byggmaterial samtidigt som vi sänker kostnader för nyproduktion. Vi behöver hitta en både hållbar och cirkulär bostadspolitik.

Emma Hult (MP)

² <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/nyheter/bostadsbyggandet-minskar/>.